

Kázání: 146. Moje přítomnost půjde s tebou

Tam, kde jsme příliš sebejistí a zákoničtí, vezme, že duch Boží věje, kam chce, a nelze jej uchopit. A na druhou stranu, tam, kde jsme ztraceni v nejistotě, vezme, že Bůh se nám i v té nejistotě dává poznávat.

Kázání

Moje přítomnost půjde s tebou

Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Vyjdi odtud, ty i lid, který jsi vyvedl ze země egyptské, do země, kterou jsem přísězně slíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi: Dám ji tvému potomstvu. Pošlu před tebou svého posla a vypudím Kenaance, Emorejce, Chetejce, Perizejce, Chivejce i Jebúsejce. Půjdete do země oplývající mlékem a medem. Já však nepůjdu uprostřed vás, abych vás cestou nevyhubil, neboť jste lid tvrdošíjný.“

Exodus 33,1-3 a 12-23

Milé sestry a bratři,

lidé si odjakživa kladli otázky po smyslu života „Kdo jsem? Odkud jsem se tady vzal?“, po smyslu své existence a bytí vesmíru. Jsem součástí temného prázdného prostoru, nebo je místo, na kterém jsem se ocitl, místem nekonečné překypující tvořivosti, štědrosti a velkorysosti? Je nějaká Vyšší moc, která stojí za vší existencí, nebo jsme tady skutečně sami? ...

Způsob, jakým lidé s těmito otázkami odjakživa nakládali, je ten, že si vyprávěli příběhy. Příběhy, které odrážely jejich rostoucí poznání. Také izraelský národ se s těmito základními otázkami života vypořádával pomoci vyprávění.

My ten jeho příběh známe z našich Biblí, ze Starého zákona. Příběh o tom, jak se Pán Bůh ujal

Abrahama, přivedl jej do zaslíbené země. Po čase se Abrahamovi potomci dostali do Egypta, kde se stali velkým národem, ale postupem času také národem zotročeným.

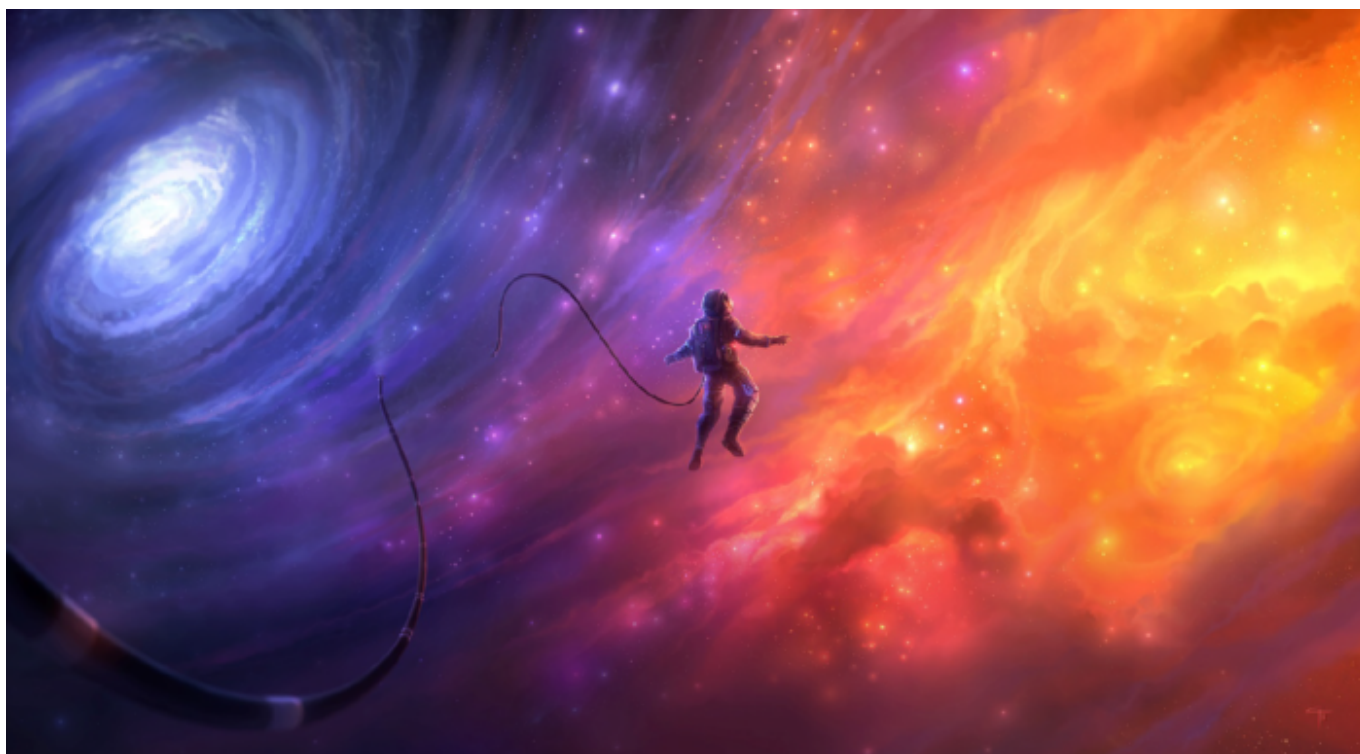
Text, který jsme dnes četli, pochází z knihy Exodus, která vypráví o tom, jak si Pán Bůh povolal Mojžíše, aby izraelský lid vyvedl z egyptského otroctví a také o tom, jak Izraelci následně putují po poušti.

Mojžíš je však zdráhavým vůdcem. Nechce se mu zpočátku tento lid vést. Nemá k tomu žádnou chuť ani žádné nadšení. Nakonec sice Mojžíš svolí k tomu, že povede tento lid. Promluví k Izraelcům, o Bohu, který je vysvobodil z područí Egypta a který je jiný než božstva okolních národů.

Avšak sám Mojžíš má na Pána Boha spoustu otázek. V oddíle, který jsme četli, Mojžíš Pánu Bohu odpovídá: *„Pohled, říkáš mi, ved' dál tento lid, ale neukázal jsi mi, koho se mnou pošleš? Jestliže jsem u tebe našel milost, dej mi poznat svou cestu, abych tě poznal. Pamatuj, že tento národ je tvým lidem.“*

Jakoby Mojžíš musel Hospodinu připomínat, kdo je jeho lid. Izraelci již vyšli pod Mojžíšovým vedením z Egypta. Tito bývalí otroci hledají svou novou identitu, nový život. A tu Mojžíš Pánu Bohu říká:

„Nauč mě. Ukaž mi cestu, jak mám tento lid vést, nebo se dokonce ukaž, kdo jsi. Zcela jistě ty nejsi jako ti bohové v Egyptě, kteří byli spojeni s otroctvím.“ A tak v nitru tohoto příběhu je zrození nové skutečnosti, nového pochopení.

Příběh exodu, příběh vyvedení izraelského národa z Egypta je o Bohu, který slyší pláč utlačovaných, a jedná v jejich prospěch, aby je osvobodil od moci, která je utlačuje. Pán Bůh říká:

„Viděl jsem ujařmení svého lidu, který je v Egyptě. Slyšel jsem jejich úpění pro bezohlednost jeho poháněčů. Znímám jeho bolesti.“ (Ex. 3, 7)

V Egyptě byl život organizován způsobem, ve kterém byli Izraelci vlastněni Egypťany. A ty s nimi nakládali ne jako s lidskými bytostmi, ale jako s věcmi. Používali je, doslova tak jako se používá zvířete nebo nástroje. Využívali jejich početnosti a síly k budování své vlastní egyptské velkoříše.

A pak najednou nastává v postavení Izraelců zvrát. Je to tím, že totiž tento Bůh, Bůh Izraele, slyší nářek izraelských otroků a jedná v jejich prospěch, aby je osvobodil.

Příběh Izraelců je výjimečný tím, že poukazuje, že na určitém místě a v určitém čase působí něco, co překonává veškeré síly útlaku a nespravedlnosti.

Takový příběh je v určitém smyslu radikální, protože poukazuje na to, že když člověk volá v nejvyšší nouzi, když narazí hlavou na zeď nebo spadne na samé dno, když už nemůže dál a ocitne se v mezní situaci, je v té chvíli naprosto zranitelný a otevře se. Otevře se něčemu, co je větší než on sám, co jej přesahuje.

Otevře se Bohu a tehdy platí, co čteme ve 2. Korintským: „*má síla se projeví ve slabosti*“ (12,9). V slabosti člověk nabývá nové síly (Žid 11,34). Člověk je nejsilnější právě v té chvíli, kdy se střetává tváří v tvář se svojí slabostí.

Ale zpátky k dnešnímu oddílu. Mojžíš není tak úplně naladěný na Boží notu. Přeshlapuje. Chodí sem a tam. Má na Pána Boha otázky. Ptá se: „*Jak vypadáš? Co se tu děje? Chceš, ať vedu tento lid, ale neukázal jsi mi, s kým jej mám vést? Uč mě, co mám dělat. Uč mě tvoji cestě.*“

A Hospodin mu trpělivě odpovídá: „*Moje přítomnost půjde s tebou, a dám ti odpočínutí.*“

Odpočínutí, o kterém Bůh hovoří, se odráží v onom hebrejském slově šabat, ustání od veškeré činnosti. V Egyptě totiž Izraelský lid pracoval celé dny bez odpočínutí. Když byl Izraelec otrokem v Egyptě, jeho hodnota tkvěla v tom, kolik cihel vyrobil, jak byl produktivní. Od chvíle, kdy jsou tito lidé osvobozeni, na čem Bůh při nich lpí, je, že jim dá odpočinek.

Vysvobození z Egypta také pro Izraelce znamená uvědomění si šabatu, dne odpočinku, dnes bychom mohli říci odpočinku k rekreaci, ke hrám, ale také nabytí určitého rytmu v životě.

Slovo o odpočinku nám může znít aktuálně i dnes, v době dovolených, kdy můžeme vypnout z pracovního procesu.

I my máme mít určitý rytmus života, a nemusíme se přitom zpřetrhat prací. Také v sedmidenním cyklu je nám dán den v týdnu, kdy si tak můžeme uvědomit, že nejsme stroje, ale lidské bytosti, které odpočinek potřebují. Řečeno jazykem Izraelců osvobozeným z Egypta, naše hodnota není určována tím, kolik cihel vyrobíme.

A tak Bůh tedy odpovídá Mojžíšovi: *Moje přítomnost bude s vámi a dám vám odpočinití. Bůh zde poukazuje na to, že je nová cesta, nový způsob, jak být skutečným člověkem. Svobodným člověkem, nikoliv otrokem. Takovým člověkem, kdy máme v životě určitý rytmus, nemusíme pracovat do úmoru, a naše hodnota netkví v naší výkonnosti.*

Naše identita není formována tím, jak jsme úspěšní, či bohatí, nestojí na budování našeho ega, nestojí na tom, jak dobře pracujeme či fungujeme. Ale od počátku v příběhu izraelského národa slyšíme, že Bůh vysvobozuje tam, kde je člověk se svými silami u konce, kdy už nemůže, kdy je bezmocný, když žádné ego nemá.

Pamatuj *„Moje síla se projeví ve tvou slabosti“*. Když postoupíme dál, uvidíme, že Mojžíš má na Boha další a další otázky. *„Jak se pozná, že v nás máš zalíbení, ne-li v tom, když půjdeš s námi? Tím budeme odlišeni od ostatních lidí na povrchu zemském.“*

A dál Mojžíš říká: *„Ukaž mi tvou slávu!“* Jakoby chtěl říct: *„Ukaž mi, kdo jsi, ukaž mi tvoje rozměry, ukaž mi, jak velký jsi a jak mocný jsi.“* Tímto způsobem se totiž bohové ve starověku poměřovali.

A na to Bůh odpovídá, *„dopustím, aby veškerá, aby všechna, má dobrota prošla před tebou.“* A pak Bůh říká, *„Je tu kousek ode mě místo, kde můžeš stát na skále. A když má sláva bude procházet, umístím tě do skalní soutěsky, zakryji tě svou dlaní a až odejdu, uvidíš mě zezadu. Ale mou tvář spatřit nesmíš.“*

Mojžíš vytrvale říká: *„Ukaž mi, potřebuji pochopit, uť mě, ukaž mi tvou velikost, potřebuji vědět, kdo je tento Bůh, kdo jsi, jak to funguje.“* A co je mu řečeno, je, že *„má dobrota kolem tebe projde, a pak i moje sláva kolem tebe projde, ale ty budeš schopen vidět pouze a jenom má záda“* (mou zadní část). Jeden rabínský komentář vystihuje tuto situaci tímto způsobem: *„Je to jakoby Bůh Mojžíšovi říkal: ‘Čeho můžeš nanejvýš dosáhnout, je uvidět, kde jsem právě byl.’“*

A myslím, že i my známe tyto okamžiky z našich životů. Boha přímo nevidíme. Ale až zpětně, dovodíme jeho působení. Až když projdeme nějakou zkušeností, si nazpátek uvědomíme *„aha, v tom byla vyšší moc, v tom byl Bůh, tady se mne Pán Bůh dotknul.“*

A tak skutečně, co Mojžíš může uvidět, je pouze zadní část, Kraličtí uvádějí hřbet můj. Mojžíš může vidět jen mlhavě, jen v určitém náznaku. Nám však pomůže, když nebudeme na tento příběh nahlížet doslovně, že Mojžíš uzřel Boha zezadu, tak jako můžeme vidět člověka zezadu.

Zkusme však tento příběh vnímat očima starověkých lidí, kdy si lidé vyprávěli příběhy, skrze které mohli nahlédnout na duchovní skutečnosti a spatřovat Boha ještě jiným, hlubším způsobem.

Mojžíš zde získává určitý náhled do Boží skutečnosti. Ten vhled je opravdový. Ovšem tato skutečnost Mojžíšova hlubokého nazření také poukazuje na to, co zůstává skryté. Otevírá se zde příběh o Bohu, který je svolný k tomu se dát poznat. Zároveň to, co je o Bohu poznatelné, sebou přináší specifickou citlivost na to, co zůstane nepoznané, co je skryté.

A tak se zde souběžně odehrávají dvě věci. Jedna, která říká, uvidíš mne, a druhá, z velké části mě také neuvidíš. Příběh je o tom, jak Mojžíš vidí a zároveň také nevidí. Je to jako od-pověď, ale odpověď taková, která sebou přináší celou řadu nových dalších otázek. Je to jako otevírání, odhalování, ale to odhalování zároveň ukazuje na to, kolik zůstává skrytého.

Charakter duchovní zkušenosti je ten, že člověk získá pouhý náhled, je to na jednu stranu skutečný, opravdový vhled. Je to poznání, je to zkušenost, je to nazření, skutečné opravdové nazření. Ale toto odhalování sebou přináší také to nepoznané, nezjevené, skryté, co ještě nebylo dáno člověku poznat.

Skutečná duchovní zralost pak tkví v tom, že je člověk schopen uchopit obojí. Že nemá problém s napětím, v tom, co o Bohu poznal, a co zůstává skryto, co zůstává tajemstvím. Odráží se to jistě i v našich každodenních životech – když se například nacházíme ve stavu, kdy máme nade vším jen samé otazníky, jsme obklopeni nejistotou, kdy si člověk říká nic nevím, ničemu nerozumím co se mi v životě děje.

V té chvíli je dobré si uvědomit, že člověk má také nějaké odpovědi. Že se mu Bůh ukazuje jen jakoby zezadu, zastřeně, v mihnutí oka. A naopak, když člověk žije v rigiditě a v přílišné jistotě, věz, že tady Ježíš Kristus říká, že duch je jako vítr, jako vánek, který věje, kam chce. Nelze jej uchopit, polapit. Nelze jej mít v hrsti.

A tak v samotném nitru duchovní zkušenosti vystupuje známé i neznámé. Charakter duchovní zkušenosti tkví v tom, že kombinuje poznatelné i nepoznatelné, zahrnuje viditelné i neviditelné, známé i tajemné. Tam, kde jsme příliš sebejistí a zákoničtí, vězme, že duch Boží věje, kam chce, a nelze jej uchopit. A na druhou stranu, tam, kde jsme ztraceni v nejistotě, vězme, že Bůh se nám i v té nejistotě dává poznávat.

Mojžíš v dnešním textu je nám v tomto určitou inspirací. Poznal, co je skutečná opravdová duchovní zkušenost. Viděl před sebou projít Boží slávu, Boží dobrotu, přítomnost. Zároveň však směl uzřít jen to, co byl schopen uvidět. Bylo to pro něj dostatečné.

Není to nějaký dramatický moment na hoře. Je to jen vhled, tak akorát. Je to přesně to, co potřebuje, aby mohl učinit další krok. V tom tkví Boží milost, že i nám se Bůh dává poznávat tak akorát. Tolik, abychom nebyli ztraceni v nejistotě, ale zároveň tolik, co jsme schopni unést – to je Boží milost. Za to buď Bohu díky.

Amen

Lydie Kucová

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)